KITTILÄN KUNTA

Työllisyysohjelma
2026–2029

Parasta palvelua työllisyyteen Kittilässä

Sisällys

1. Johdanto 3
2. Tilannekuva 4
Työllisyyden SWOT-analyysi 7
3. Päätavoitteet ja mittarit 8
4. Työllisyysohjelman kehittämisen painopisteet 9
4.1. Tuemme nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja osaamista 10
Mittarit 10
4.2. Vahvistamme työkykyä ja työelämäosallisuutta 11
Mittarit 11
4.3. Turvaamme osaavan työvoiman saatavuuden ympärivuotisesti 12
4.4. Toimimme saumattomasti työllisyysalueen ja kumppaneiden kanssa 13
Saamme asiat sujumaan yhteistyössä siten, että asiakkaalle palvelu näyttäytyy yhtenäisenä – ei luukulta toiselle siirtelynä. 13
4.5. Organisoimme työllisyydenhoidon uudelleen 14
Kittilän työllisyyspalveluilla on selkeä johto, kehittyneet toimintamallit kunnan hallinto-organisaatioissa ja toimialojen suuntaan 14
5. Ohjelman toteutus ja sen seuranta 15

1. Johdanto

Kittilän kunnan työllisyysohjelma 2026–2029 antaa suuntaviivat kunnan työllisyyspalveluille ja niiden kehittämiselle. Työllisyysohjelma nivoo uudella tavalla yhteen Kittilän kunnan näkökulmasta lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä kunnan muut työllisyyttä edistävät toimenpiteet ja palvelut.

Työllisyysohjelma perustuu Kittilän kuntastrategiaan. Keskeisin ja tavoiteltavin työllisyysohjelmayhteys kuntastrategiaan 2025–2030 liittyy **parhaisiin kuntapalveluihin**. Kittilä haluaa tarjota asukkailleen myös työllisyyden saralla parhaat työllisyyspalvelut. Ne toteutetaan inhimillisesti ja edelläkävijöinä.

Kittilän vahva työllisyyskehitys luo ohjelmalle poikkeuksellisen lähtökohdan: kun yleinen työttömyys on matala, kunta voi suunnata omat voimavaransa sinne, missä ne vaikuttavat sosiaalisesti eniten – erityisesti nuoriin sekä pitkäaikais- ja osatyökykyisiin työnhakijoihin.

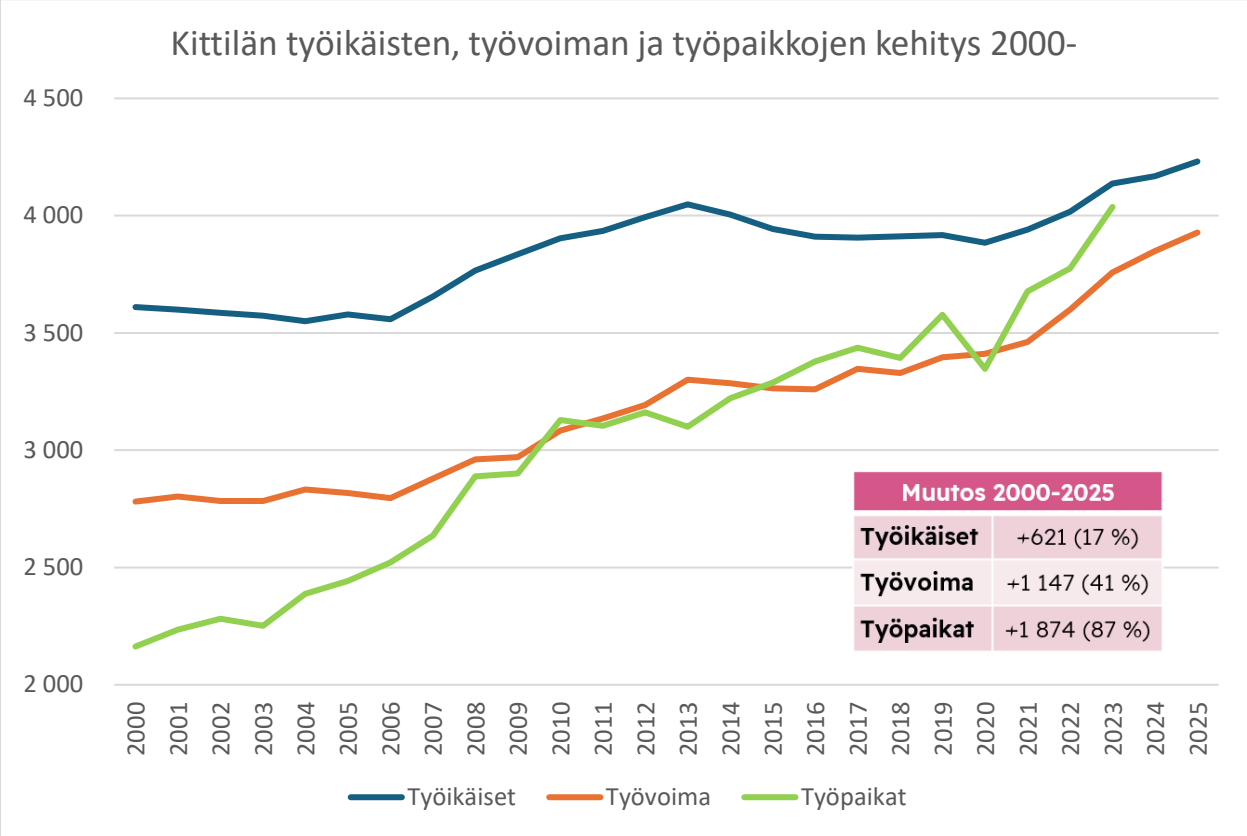
Työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen, kun työttömyysturvan kannustava rahoitusmalli ohjaa kuntaa vähentämään työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia. Työllisyys on investointi, joka vahvistaa elinvoimaa ja vähentää työttömyydestä aiheutuvia inhimillisiä ja kuntataloudellisia kustannuksia.

Ohjelma on valmisteltu asiantuntijatyönä touko-kesäkuussa 2026. Ohjelmaa on ollut koostamassa Kittilän kunnan toimeksiannosta Mikko Kesä. Valmistelussa on hyödynnetty kunnan avaintoimijoiden haastatteluja, tilastollista tausta-aineistoa sekä työllisyysohjelman aiempia kehitysversioita sekä niitä edeltäneitä osallistavia työvaiheita.

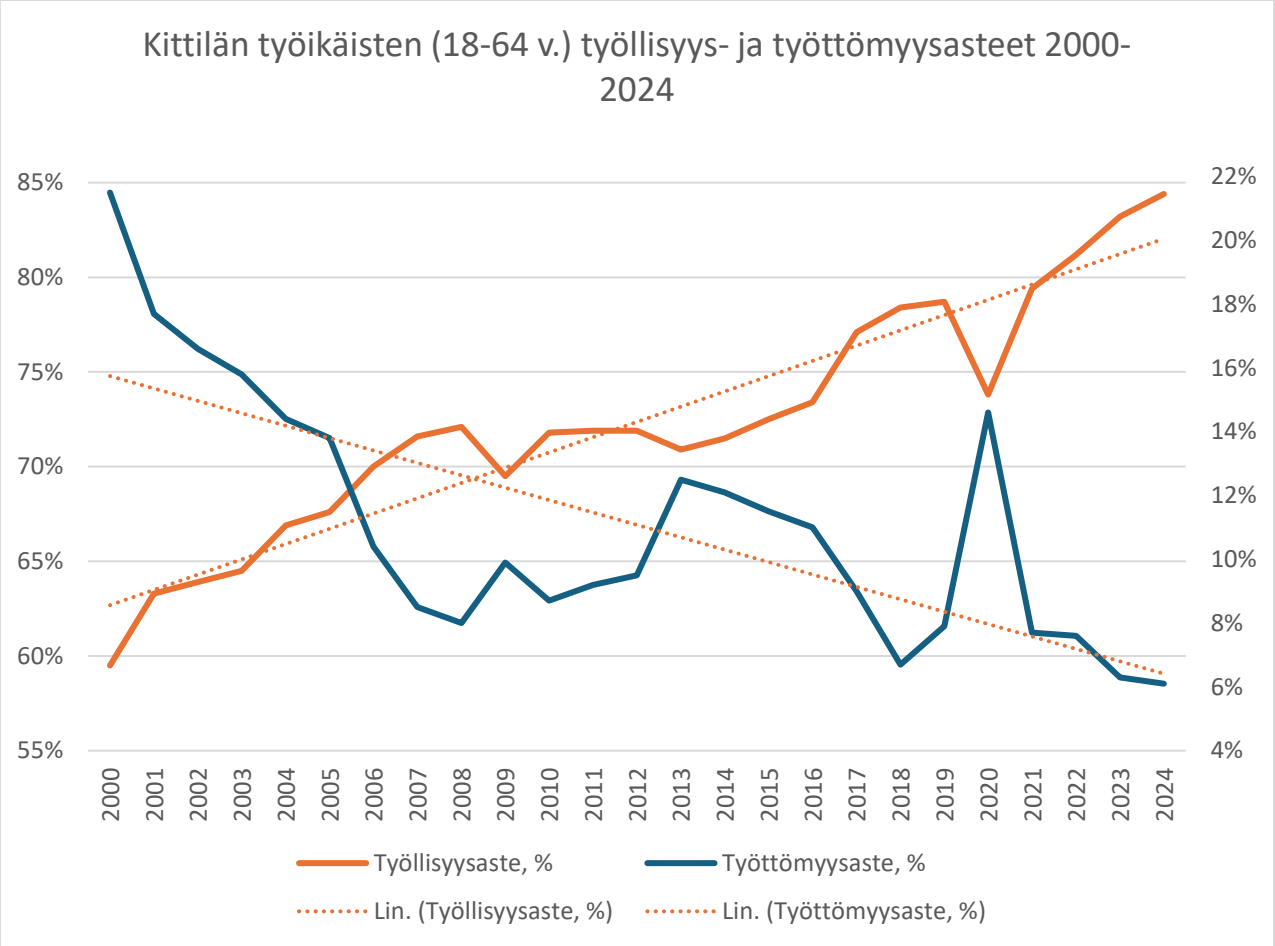
Ohjelma on hyväksytty kunnanhallituksessa xx

2. Tilannekuva

Tilannekuva ja analyysi perustuvat kunnan toimijoiden haastatteluihin, tilastolliseen tausta-aineistoon ja aiemman työllisyysohjelman taustamateriaaliin. Tarkastelu kohdistuu kunnan elinvoimaan, kittiläläisen työvoiman saatavuuteen, työn ja tekijän kohtaantoon sekä työttömyyteen ja sen rakenteeseen.

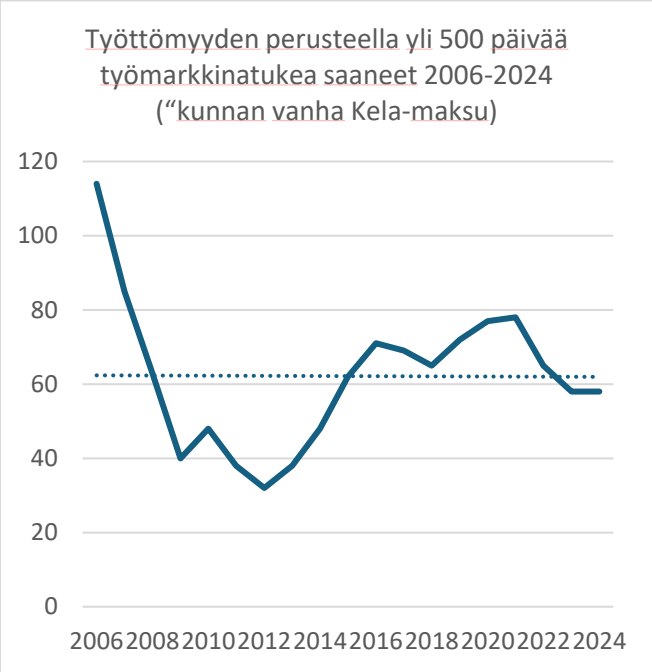
Kuva1: Työikäisten ja työvoiman sekä työpaikkojen määrä. Lähde: Tilastokeskus

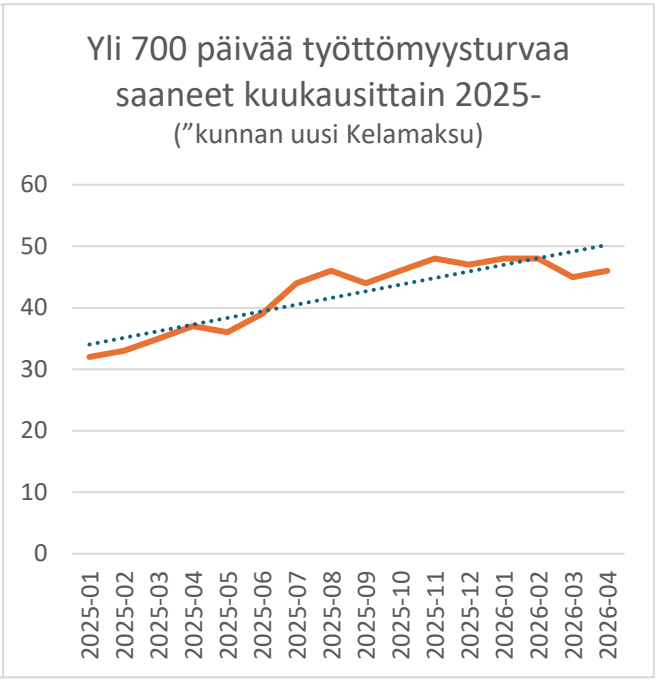

Kuva 2: Kittilän kunnan työllisyysaste ja työttömyysaste.

Elinvoima- ja työllisyyskehitys ovat jatkunut Kittilässä vahvoina jo pitkään. ja ovat viime vuosina entisestään vahvistuneet. Kehitys on suhteessa koko maan tilanteeseen myös poikkeuksellinen: Työpaikkojen määrä ylittää työvoiman määrän melko selvästi ja muun maan heikko globaali suhdannekehitys ja työttömyystilanne eivät juuri näy Kittilässä.

.

Kuva 3: Niiden pitkäaikaistyöttömien määrä, joista Kittilän kunta maksaa eniten Kela-maksua,

Vaikka työllisyyskehitys on ollut vahvaa, on pitkäaikaistyöttömien määrä melko vakiintunut ja vaatii erityisiä toimia. Pitkäaikaistyöttömyyden taustalla on mm. työkykyyn sekä korkeaan ikään liittyviä tekijöitä. Myös pitkät etäisyydet työpaikkoihin ja palveluihin ovat haastatteluissa esiin nousseita syitä työttömyyden pitkittymiseen.

Työllisyyden SWOT-analyysi

VAHVUUDET	HEIKKOUDET
• Vahva elinvoima ja menestysalusta, jonka varaan työllisyys nojaa: kasvava väestö, työpaikat ja yritystoiminta • Taloudellinen liikkumavara ja kehitysmyönteinen, edellä kävijyyteen kannustava toimintakulttuuri • Kasvavat toimialat: palvelu- ja matkailutoimiala, teollisuusala sekä kansainvälisyys • Yhteisöllisyys ja vahva kylä- ja kulttuuriperinne. • Työllisyysalueen toiminta hyvällä pohjalla.	• Pitkään työttömänä olevien määrä ei ole laskenut yleisen työttömyyden mukana • Ikääntyneiden ja osatyökykyisten työllistyminen vaikeaa yleisille työmarkkinoille. • Työpaikat keskittyvät kirkonkylälle, Sirkkaan ja kaivokselle, jonka johdosta laajassa kunnassa syntyy työmatkoja • Yhteiskunnallisten rakenneuudistusten jälkeen haastavassa tilanteessa olevien asiakasryhmien työllisyydenhoito etsii vielä muotoaan niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti • Työmarkkinoiden sesonkiluonteisuus ja työvoiman saatavuuden pullonkaulat
MAHDOLLISUUDET	**UHAT**
• Hyvät kuntapalvelut ja opiskelumahdollisuudet • Nuorisotyöttömyyden myönteisen kehityksen vakiinnuttaminen. • Ympärivuotisuuden vahvistaminen ja kausityön muuttaminen pysyvämmäksi • Perinteet ja tahtotila satsata työllisyyteen sekä rohkeus kokeilla uusia keinoja kunnan työllisyydenhoidon kehittämiseksi • Työperäinen ja kansainvälinen muuttoliike sekä asuntotilanteen ratkaiseminen	• Työttömyysturvan kasvavat kuntaosuudet ja kannustinmallin sanktiot pitkittyvästä työttömyydestä • Nuorten ja pitkään työttömänä olleiden tilanteen pitkittyminen ja syrjäytymisriski ilman jatkuvia vahvoja tukitoimia • Lainsäädäntöympäristön haasteet • Työvoiman saatavuuden heikkeneminen, jos asuntopula jatkuu • Palveluiden päällekkäisyys ja katvealueet suhteessa vastuuviranomaisten palveluihin (työllisyysalue, hyvinvointialue ja Kela)

3. Päätavoitteet ja mittarit

Työllisyyden päätavoitteet ja mittarit on määritelty kattavasti Kittilän kuntastrategiassa. Työllisyysohjelma toimeenpanee näitä tavoitteita ja tavoitteet ja mittarit ovat siten yhtenevät:

Tavoitetila 2030: Kittilässä on verrokkikuntiin nähden erinomainen työllisyysaste ja matala työttömien osuus

Suorat tavoitteet:

- **työpaikkojen määrä kasvaa ympärivuotisesti**
- **työpaikkaomavaraisuuden hallinta paranee**
    - *edellyttää entistä tehokkaampia toimenpiteitä asettautumispalveluissa.*
- **työllisyysaste nousee**
    - *edellyttää uutta työperäistä muuttoa kuntaan.*
- **työttömien osuus ei kasva %**
    - *edellyttää, että ylläpidetään vahvaa työllisyydenhoidon politiikkaa, sosiaalista työllistämistä sekä laadukkaita ja vaikuttavia työllisyyspalveluita*

Välilliset tavoitteet, joihin työllisyysohjelmalla voidaan myötävaikuttaa:

- **Yrittäjiltä kerätty palaute työllisyyteen ja työllistämiseen liittyen**
- **HYTE-kertoimella** mitattavat tulokset paranevat, kun työelämäosallisuutta ja sosiaalista työllistämistä edistetään

4. Työllisyysohjelman kehittämisen painopisteet

Kehittämisen painopiste	Tavoitetila ja asiakaslupaus
1. Tuemme nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja osaamista	*Kohdennamme kunnan voimavarat sinne, missä ne vaikuttavat eniten – kukaan ei jää työttömyydessä yksin.*
2. Vahvistamme työkykyä ja sosiaalista työllisyyttä	*Tarjoamme matalan kynnyksen polun työhön ja osallisuuteen myös silloin, kun pelkkä työnvälitys ei riitä.*
3. Turvaamme osaavan työvoiman saatavuutta ympärivuotisesti	*Kittiläläiset työnantajat saavat osaavaa työvoimaa läpi vuoden – työ ja tekijä kohtaavat.*
4. Toimimme saumattomasti kumppaneidemme kanssa	*Saamme asiat sujumaan yhteistyössä siten, että asiakkaalle palvelu näyttäytyy yhtenäisenä – ei luukulta toiselle siirtelynä.*
5. Työllisyyspalvelujen jatkuva kehittämistyö	*Kittilän työllisyyspalveluilla kehittyneet toimintamallit kunnan hallinto-organisaatioissa ja yhteistyö on poikkihallinnollista*

4.1. Tuemme nuorten ja pitkään työttömänä olleiden työllistymistä ja osaamista

Kohdennamme kunnan voimavarat sinne, missä ne vaikuttavat eniten – kukaan ei jää työttömyydessä yksin.

Tilannekuva
Kittilän yleinen työllisyystilanne on vahva. Pitkään työttömänä olleiden määrä ei ole laskenut yleisen työttömyyden mukana. Vahva elinvoima- ja työllisyyskehitys antavat kunnalle hyvän mahdollisuuden kohdentaa omia voimavaroja sellaisiin asiakasryhmiin, joiden työllistyminen on vaikeinta ja jotka eivät ole autettavissa esimerkiksi työnvälityspalveluin. Nuoriin panostaminen on tärkeää siksikin, että työttömyyden pitkittyminen johtaa syrjäytymiseen ja näistä toimista saatava hyöty on suurin.

Tavoitteet
Nuorten ja pitkään työttömänä olleiden työllistymistä tuetaan oikea-aikaisesti, ja kunnan omat resurssit kohdennetaan näihin ryhmiin. Nuorten työttömyyden katkaisu ehkäisee syrjäytymistä, ja pitkään työttömänä olleiden määrän vähentäminen pienentää suurimpia työttömyysturvan kuntaosuuksia.

Keinot
- Rakennetaan Kittilä-lisästä työnantajalle kevyt ja joustava malli, joka kannustaa työnantajaa työnhakijan jatko työllistämiseen.
- Varmistetaan kunnan tukityöllistämispaikkojen kierto ja vaikuttavuus, jotta mahdollisimman moni pääsee palvelun piiriin.
- Lisätään oppisopimuskoulutusta yhteistyössä REDU:n ja muiden oppilaitosten kanssa ja tuetaan alanvaihtoa.
- Jatketaan ja kehitetään nuorten kesätyötakuuta ja työharjoittelua kunnan yksiköissä.
- Otetaan käyttöön hankinnoilla työllistäminen eli sisällytetään työllistämisehto soveltuvin osin kunnan hankintoihin. Tässä otetaan mallia parhaista kuntakäytännöistä Suomessa.

Mittarit
- Nuorten ja pitkään työttömänä olleiden määrän kehitys.
- Kittilä-lisäjaksojen määrä ja kohdentuminen kohderyhmiin.
- Siirtymät työhön, koulutukseen tai oppisopimukseen.
- Oppisopimuskoulutuksessa olevien määrän kasvu.

4.2. Vahvistamme työkykyä ja työelämäosallisuutta

Tarjoamme matalan kynnyksen palvelun työelämäosallisuuteen silloin, kun työnvälitys ja tukityöllistäminen eivät riitä.

Tilannekuva
Osa kuntalaisista jää työllistymättä, koska kyse ei ole pelkästä työttömyydestä vaan työkyvyn laskusta ja terveyshaasteista. Nämä tekijät on tunnistettu yhdeksi suurimmista syistä sille, miksei tukitoimin edetä kohti avoimia työmarkkinoita. Taustalla on myös tyypillisesti korkea ikä sekä osatyökykyisyys. Työkyvyn tuen palvelut sekä sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan muutokset ovat johtaneet ja johtamassa siihen, että tämän asiakasryhmän palvelut on tarve suunnitella uudelleen. Kittilässä toimii nuorten työpaja (Valmennuskeskus Osmanpesä), jonka toimintaa on tarpeen laajentaa asiakaskohderyhmien osalta sekä maantieteellisesti. Uutena avauksena olisi toiminnan vieminen lähelle asiakkaita, esimerkiksi kylille, mikä vahvistaisi osallisuuttaja palveluiden saavutettavuutta laajemmalla alueella. Työpajatoiminnan kautta tunnistetaan myös paremmin henkilöt, joita tulisi ohjata esimerkiksi jäljellä olevan työkyvyn selvittelyyn ja tätä kautta muiden palveluiden ja etuuksien piiriin.

Tavoite
Laajennetaan ja kehitetään työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta ja työpajatoimintaa sekä matalan kynnyksen työelämäosallisuuden palveluita heille, joille avoimet työmarkkinat eivät ole suoraan saavutettavissa. Työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen ehkäisee pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä sekä tukee kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta.

Keinot
- Laajennetaan työpajatoimintaa nuorten pajasta kaikenikäisten työvalmennustaloksi.
- Viedään työpaja- ja ryhmätoimintaa kylille verkostomaisena toimintana.
- Selkiytetään yhdyspinta hyvinvointialueeseen ja ratkaistaan kuntouttavan työtoiminnan korvaavat palvelut.
- Mahdollistetaan konkreettinen työkyvyn arviointi yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa.
- Parannetaan asiakasohjausta työllisyysalueelta työpajalle hyödyntämällä nykyisiä hyviä käytäntöjä, mm. nuorten työpajan NUPA-sopimus.
- Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa palveluiden ja toiminnan tuottamiseen, varmistetaan työvoimapoliittisen avustuksen hyödyntäminen.

Mittarit
- Työpaja- ja valmennustoimintaan osallistuneiden määrä ja jatkosijoittuminen.
- Työkyvyn arviointiin ohjattujen määrä.
- Osatyökykyisten ja pitkään työttömänä olleiden aktivointi palveluiden piiriin.

4.3. Turvaamme osaavan työvoiman saatavuuden ympärivuotisesti

Kittiläläiset työnantajat saavat osaavaa työvoimaa läpi vuoden – työ ja tekijä kohtaavat.

Tilannekuva
Kittilän työmarkkinat ovat sesonkiluonteiset palvelualojen työntekijätarpeiden edelleen painottuessa talvikauteen. Tavoitteena on ympärivuotisuus, jonka eteen on tehty pitkäjänteistä ja tuloksekasta työtä. Ympärivuotiset työmahdollisuudet lisäävät asukasmäärää ja tasapainottavat työpaikkaomavaraisuutta. Lisäksi alueelle kohdistuu merkittäviä investointeja esimerkiksi kaivos- ja rakennusaloille, joihin varautuminen edellyttää työvoiman ja osaamisen ennakointia. Levi-Kampus hankkeessa kehitetty koulutus- ja oppilaitosyhteistyö sekä kuntaan muuttavan työvoiman asettautumista tukevien palvelujen kehittäminen ovat keinoja vahvistaa työvoiman saatavuutta.

Tavoite
Kittiläläiset työnantajat saavat osaavaa työvoimaa ympärivuotisesti, ja kunta tukee työvoiman houkuttelua ja asettumista alueelle. Työvoiman saatavuuden turvaaminen on samanaikaisesti hyvää elinkeino- ja työllisyyspolitiikkaa: se mahdollistaa yritysten kasvun ja vahvistaa kunnan elinvoimaa.

Keinot
- Vahvistetaan työnantajayhteistyötä ja työnantajien työvoimatarpeiden tunnistamista.
- Kehitetään kausi- ja kansainvälisen työvoiman houkuttelua, asettautumista ja kotoutumista (mm. hanketyö)
- Edistetään työvoiman asettumista vaikuttamalla asuntotilanteeseen kunnan käytettävissä olevin keinoin ja markkinaehtoista asuntotuotantoa edistäen.
- Tuetaan ympärivuotisuutta lisäävää koulutusta lumettomana aikana (oppilaitosyhteistyö Redun ja muiden oppilaitosten kanssa).
- Kehitetään pidempikestoisia, kasvua tukevia osaamis- ja koulutuspolkuja.
- Varaudutaan alueen investointien työvoimatarpeisiin ennakoiden.

Mittarit
- Työpaikkojen ja työpaikkaomavaraisuuden kehitys.
- Työnantajien tyytyväisyys työvoiman saatavuuteen.

4.4. Toimimme saumattomasti työllisyysalueen ja kumppaneiden kanssa

Saamme asiat sujumaan yhteistyössä siten, että asiakkaalle palvelu näyttäytyy yhtenäisenä – ei luukulta toiselle siirtelynä.

Tilannekuva
Kittilä toimii Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen vastuukuntana, ja työllisyysalue vastaa lakisääteisistä työvoimapalveluista. Kunnan ei-lakisääteiset palvelut täydentävät näitä. Myös monet vastuuviranomaiset ja yhteistyökumppanit, kuten hyvinvointialue, oppilaitokset ja järjestöt tarjoavat työnsaantia ja työmarkkinoille tukevia palveluita. Asiakkaan näkökulmasta palvelujen tulee olla saumattomia riippumatta kuka palvelut järjestää ja tuottaa. Päällekkäisyyttä eri toimijoiden palveluissa on vältettävä.

Tavoite
Kunnan ja työllisyysalueen palvelut sekä laaja kumppaniverkosto toimivat saumattomasti ja välttäen palveluiden päällekkäisyyksiä. Toimiva yhteistyö parantaa palveluiden vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta sekä takaa asiakkaalle yhtenäisen palvelukokemuksen.

Keinot
- Tiivistetään yhteistyötä kumppaneiden kanssa (REDU, oppilaitokset, hyvinvointialue, kolmas sektori, tytäryhtiöt).
- Aktiivinen toiminta kumppanuusverkostoissa eri toimijoiden kanssa
- Vahvistetaan tiedolla johtamista

Mittarit
- Yhteistyön toimivuus sidosryhmien kokemuksena
- Asiakkaiden kokemus palveluiden selkeydestä ja yhtenäisyydestä.

4.5. Organisoimme työllisyydenhoidon uudelleen

Kittilän työllisyyspalveluilla on selkeä johto, kehittyneet toimintamallit kunnan hallinto-organisaatioissa ja toimialojen suuntaan

Tilannekuva
Haastatteluissa toistuva tämän hetken haaste oli kunnan oman työllisyydenhoidon pirstaleisuus. Toiminnot ovat hajallaan, työllisyysalueen palvelut omat omanaan, kunnan työllisyyspalvelut ja kotoutumispalvelut yleishallinnossa ja työpaja sivistyksen toimialalla. Työpaja linkittyy myös teknisiin palveluihin kierrätyskeskustoiminnan kanssa. Linkitystä elinkeinopalveluihin tulee kirkastaa. Kunnan oman työllisyydenhoidon osalta toivotaan selkeyttä johtamisjärjestelyihin.

Tavoite
Kehitämme työllisyyden hoitamisen toimintamallia eteenpäin. Työllisyydenhoidon yksikkö kokoaisi työllisyydenhoidon johdon ja toimisi verkostomaisesti vastavuoroisesti muiden yksiköiden kanssa. Selkeä organisointi ja johto varmistavat, että työllisyysohjelman tavoitteet toteutuvat, resurssit suunnataan ohjelman kautta ja työnjako on kaikille osapuolille selkeä.

Toimintamalli
Työllisyyspalvelut-yksikkö koostuisi kolmesta palvelualueesta.

- Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen palvelut on oma palvelukokonaisuutensa, joka toimii yhteistoimintasopimuksella solmitun työllisyysalueen jaoston alaisuudessa.
- Toisena palvelukokonaisuutena olisi Kittilän työelämäpalvelut, johon koottaisiin Kittilän työllisyysalueen palveluita täydentävät muut palvelut. Tämän palvelualueen yhteyttä eri toimialoihin olisi syytä vahvistaa. Myös esimerkiksi Kittilä-lisä ja kunnan sosiaalinen työllistäminen sekä oppisopimustoiminta olisi osa tätä kokonaisuutta.
- Kolmantena palvelukokonaisuutena olisi työpajatoiminta, joka toimisi verkostomaisena sivistyksen ja teknisen toimen kanssa.

Yksikkö toimisi kunnanhallituksen alaisuudessa ja yksiköllä olisi työllisyysjohtaja. Työllisyysjohtaja johtaisi kaikkia kolmea palvelukokonaisuutta.

Perustelut
- Työllisyysjohtaminen vaatii erityistä substanssiosaamista ja se on siksi perustelua koota yksiin käsiin.
- Työllisyyden johtaminen kootaan yksiin käsiin ja siitä tehdään päätöksenteon kannalta selkeämpi.
- Luodaan rakenne, jolla varmistetaan palveluiden synergiat, asiakaslähtöisyys sekä ehkäistään päällekkäisten palveluiden syntymistä.
- Työllisyysohjelman toimeenpanolle on selkeä vastuutaho

Mittarit
- Työllisyyspalvelut-yksikön kehittäminen / perustaminen ja toiminnan käynnistyminen.
- Työllisyysohjelman toimenpiteiden toteutumisaste.

5. Ohjelman toteutus ja sen seuranta

- Kunnanhallitus koordinoi työllisyysohjelman ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteutusta ja arviointia.
- Työllisyysohjelman toteutumisesta raportoidaan tilannekatsauksissa.
- Vuosittaisissa talousarvioissa suunnataan riittävät resurssit työllisyysohjelman toimeenpanoon.
- Kittilän kunta kehittää tiedolla johtamista: ohjelmaan liittyvien mittareiden kehitystä seurataan ja arvioidaan vuosittain, ja raportointi kohdistuu toiminnan tuloksiin
- Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen muiden kuntien kanssa on tarpeen käydä avoin vuoropuhelu työllisyysohjelman suhteesta työllisyysalueen toimintaan. Työllisyysohjelma ja toiminnan organisointi parantavat työllisyysalueen toimintaan, kun vastuukunta satsaa merkittävästi työllisyysalueiden lakisääteisten palveluiden rinnalla muihin työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin